

2024

NATIONAL UDDANNELSESORDNING

Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje

Godkendt af Sundhedsstyrelsen - februar 2024
Opdateret juli 2026

Indholdsfortegnelse

1. Grundlag for specialuddannelsen	4
2. Formål	4
3. Intensivsygeplejerskens ansvars- og funktionsområde.....	4
3.1 Mål for specialuddannelsen	4
4. Rammer og betingelser	5
4.1 Adgangskrav	5
4.2 Ansættelsesforhold	5
4.3 Funktionsnedsættelser	6
4.4 Ferie	6
4.5 Fravær.....	6
4.6 Varighed	7
4.7 Skematisk oversigt over uddannelsesforløb for specialuddannelsen i intensiv sygepleje	8
5. Uddannelsens teoretiske referenceramme	9
5.1 SOLO-taksonomien	9
5.2 Bjørks model for praktisk færdighedsudøvelse	10
5.3 Læringsmiljø.....	11
5.3.1 Teoretisk undervisning i klinisk uddannelse	11
5.3.2 Supervision og vejledning.....	11
5.3.3 Kompetencekort	12
5.3.4 Formativ evaluering	12
6. Indhold og læringsmål	13
6.1 Introduktionsdel	13
6.2 1. Uddannelsesdel	16
6.2.1 Teorimoduler.....	18
6.2.2 Klinisk uddannelse i opvågningssygepleje.....	20
6.3 2. Uddannelsesdel	21
6.3.1 Ekstern klinisk uddannelse i andet intensiv afsnit.....	24
6.3.2 Ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted	25
7. Eksterne prøver, opgave og bedømmelser i uddannelsen	27
7.1 Teoretisk prøve.....	27
7.2 Afsluttende opgave	29
8. Bedømmelse af kliniske uddannelsesdele	29

8.1 Oversigt over samtaler, evalueringer, formidlingsøvelse og prøver i introduktionsdel og specialuddannelsen.....	30
9. Bevis og titel.....	31
10. Merit og dispensation	31
11. Uddannelsesansvar	32
11.1 Krav til kliniske uddannelsesafsnit.....	32
11.2 Kvalifikationskrav til undervisere ved teoriuddannelsen	32
11.3 Kvalifikationskrav til uddannelseskonsulent ved teoristedet	32
11.4 Kvalifikationskrav til uddannelsesansvarlig sygeplejerske	33
11.5 Kvalifikationskrav til klinisk vejleder	33
11.6 Kvalifikationskrav til opgavevejleder	33
11.7 Kvalifikationskrav til censor	33
12. Specialuddannelsesrådet.....	33
13. Klageadgang og tilsyn.....	34
13.1 Klage over skriftlige summative evalueringer	34
13.2 Klage over teoriprøven.....	34
13.3 Klage over bedømmelse af den afsluttende opgave	34
14. Referenceliste.....	35
15. Bilagsfortegnelse.....	36

1. Grundlag for specialuddannelsen

Uddannelsesordningen vedrører specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje og er udarbejdet og tilrettelagt med udgangspunkt i bekendtgørelse BEK nr. 1023 af 06/09/2024 om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, herefter bekendtgørelsen.

Sygeplejersken omtales i uddannelsesordningen som nedenstående:

- I introduktionsdelen: introkursist
- Under uddannelsen: kursist
- Efter endt uddannelse: intensivsygeplejerske

2. Formål

Formålet med specialuddannelsen i intensiv sygepleje er, at sygeplejersken udvider sin faglige viden, færdigheder og kompetencer med henblik på at varetage funktionsområdet for en specialuddannet sygeplejerske i intensiv sygepleje.

3. Intensivsygeplejerskens ansvars- og funktionsområde

Intensivsygeplejersken er ansvarlig for sin virksomhedsudøvelse i henhold til sin autorisation som sygeplejerske, jf. lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Funktionsområdet for en intensivsygeplejerske omfatter, at sygeplejersken på videregående niveau har viden, færdighed og kompetencer inden for:

- Klinisk intensiv sygepleje
- Kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning
- Tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde

3.1 Mål for specialuddannelsen

- Kursisten erhverver sig overblik over og sikkerhed i at varetage funktionsområdet på intensivafdelinger inden for intensiv- og postoperativ sygepleje
- Kursisten skal selvstændigt kunne identificere, planlægge, udføre og evaluere intensiv sygepleje til kritisk syge patienter i alle aldersgrupper med akutte og ofte uforudsigelige plejehov
- Kursisten skal kunne anvende relevante teorier og metoder til vurdering af og refleksion over den kritisk syge patient

- Kursisten skal have omfattende viden om sygdomslære, farmakologi og tekniske færdigheder fra det medicinske område
- Kursisten skal kunne formidle sin viden og færdigheder om intensiv sygepleje samt kvalitetsudvikle og samarbejde internt og eksternt
- Kursisten skal medvirke til at skabe helhed i patientforløbene, herunder tidlig opsporing af og forebyggelse af kritisk sygdom hos patienter uden for intensivt afsnit og opfølgning efter kritisk sygdom

4. Rammer og betingelser

4.1 Adgangskrav

Adgang til specialuddannelsen er jf. bekendtgørelsen § 3:

- Bestået dansk eller udenlandsk eksamen i sygepleje på bachelorniveau eller eksamen i sygepleje suppleret med videnskabsteori og metode på minimum diplomniveau
- Dansk autorisation som sygeplejerske
- Mindst to års fuldtids erhvervserfaring som sygeplejerske eller tidsmæssigt tilsvarende. Heraf minimum 1½ år fra somatiske sygehusafdelinger
- Seks måneders gennemført introduktionsansættelse på et godkendt hoveduddannelsessted, som kan indgå i adgangskravet om de to års fuldtids erhvervserfaring

4.2 Ansættelsesforhold

Sygeplejersken skal ansættes på hoveduddannelsesstedet efter overenskomstmæssige forhold:

- Uddannelsen gennemføres som udgangspunkt i en fuldtidsansættelse med 1½ årig aftale om deltagelse i teoriundervisning og systematisk klinisk uddannelse
- En deltidsansættelse på minimum 30 timer/uge. I så fald forlænges den kliniske uddannelse svarende til, at uddannelsen er gennemgået på fuldtid. Bilag 1 og 1A
- De eksterne kliniske uddannelsesperioder finder fortrinsvis sted som fuldtidsansættelser

Hoveduddannelsesstedet skal være et af Specialuddannelsesrådets uddannelsesgodkendte intensive afsnit jf. gældende kriterier for godkendelse af hoveduddannelsessted. Bilag 2.

Ud fra et læringsmæssigt sigte skal hovedvægten af arbejdstiden placeres i tidsrummet kl. 07-19 alle ugens dage i alle kliniske perioder.

4.3 Funktionsnedsættelser

Kursister med funktionsnedsættelser kan efter en individuel vurdering i samarbejde med hoveduddannelsesstedet udarbejde en plan, som imødekommer deres behov for eventuelle støtteforanstaltninger.

4.4 Ferie

Ferie planlægges under hensyntagen til uddannelsesforløbet. Der kan ikke afholdes ferie på teori-modulerne og under eksterne kliniske uddannelsesperioder.

4.5 Fravær

Følgende fraværsregler er gældende:

Teorimodulerne:

Det maksimale fravær må være tre dage. Såfremt det overstiges, sker der en individuel vurdering mellem uddannelseskonsulenten for teoristedet, leder og uddannelsesansvarlige i kursistens hoveduddannelsessted om, hvorvidt kursisten kan gå til teoretisk prøve.

Fravær ekstern klinisk uddannelse:

Ved klinisk uddannelse på to uger i opvågningsafsnittet må det maksimale fravær være en dag svarende til 8 timer.

Ved klinisk uddannelse i valgfri periode på fire uger må det maksimale fravær være to dage svarende til 16 timer.

Ved ekstern klinisk uddannelse i andet intensivt afsnit på seks uger må det maksimale fravær være tre dage svarende til 24 timer.

Såfremt det maksimale fravær overstiges, vurderer de uddannelsesansvarlige i ekstern klinik og kursistens hoveduddannelsessted, hvorvidt der er behov for at forlænge jf. læringsmål for den pågældende periode.

Samlet fravær klinisk uddannelse:

Det maksimale fravær fra klinisk uddannelse må samlet være 148 timer.

Ved fravær ud over de 148 timer eller afbrydelse af uddannelsesforløbet på grund af længerevarende sygdom eller graviditet/fødsel/barsel, forlænges uddannelsen svarende til den samlede fraværperiode.

I fravær indgår kursistens egne sygedage, barns sygedage, tjenestefri med og uden løn, omsorgsdage og omsorgslov.

4.6 Varighed

Uddannelsen er en 1½ årig specialuddannelse på fuld tid svarende til 90 ECTS-point.

Uddannelsen er en kombination af teori og klinisk praksis, og der indgås aftale med hoveduddannelsesstedet om deltagelse i teoriundervisning og en systematisk klinisk uddannelse.

Uddannelsen skal senest være afsluttet inden for fire år efter påbegyndelse, fraregnet er barsel og retsbaseret orlov.

4.7 Skematisk oversigt over uddannelsesforløb for specialuddannelsen i intensiv sygepleje

	Introduktionsdel = 6 måneder	Påbegyndelse af specialuddannelsen i intensiv sygepleje	1. del = 9 måneder	2. del = 9 måneder		
	Grundlæggende intensiv sygepleje – introduktion		Den intensive patient og dennes pårørende	Klinisk intensiv sygepleje	Kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning	Tværfaglig og tværsektoriel koordinering og samarbejde
Klinisk uddannelse	Klinisk uddannelse - hoveduddannelsessted		Klinisk uddannelse – hoveduddannelsessted Klinisk uddannelse i opvågningsafdeling 2 uger Ekstern klinisk uddannelse i andet intensiv afsnit: 6 uger Valgfri ekstern klinisk uddannelse: maksimum 4 uger (Eksterne kliniske ophold afvikles efter bestået teoriprøve)			
Læringsmål	Introduktion til det intensive funktionsområde		Erhverver indsigt i og overblik over teoretiske forudsætninger for intensiv sygepleje og får mulighed for at bearbejde sin viden i forbindelse med varetagelse af en række kliniske opgaver. Tilegner sig yderligere viden, færdigheder og kompetencer inden for postoperativ sygepleje.	Videreudvikler viden, færdigheder og kompetencer inden for funktionsområdet. Erhverver viden om og aktivt bidrager til patientens rehabilitering i forbindelse med kritisk sygdom.	Videreudvikler viden, færdigheder og kompetencer inden for funktionsområdet. Opnår kompetencer til at formidle viden og færdigheder til kollegaer og uddannelsessøgende. Opnår kompetencer til at deltage i sygepleje- og behandlingsforløb.	Videreudvikler viden, færdigheder og kompetencer inden for funktionsområdet. Internt og eksternt samarbejde. Medvirke til at skabe helheden i patientforløbene, herunder tidlig opsporing og forebyggelse af kritisk sygdom hos patienter uden for intensivt afsnit og opfølgning efter kritisk sygdom.
Vejledning	Vejledning ved klinisk vejleder 50 timer		Vejledning ved klinisk vejleder 50 timer	Vejledning ved klinisk vejleder: 50 timer		
Teori i klinisk uddannelse	Teoretisk undervisning svarende til minimum 50 timer		Teoretisk undervisning svarende til minimum 50 timer	Teoretisk undervisning svarende til minimum 50 timer		
Teorimoduler			Teorimoduler svarende til ca. 210 timer			
Intern evaluering	Opfyldelse af læringsmål		Opfyldelse af læringsmål	Opfyldelse af læringsmål Formidlingsøvelse		
Eksterne vurderinger			Teoriprøven er todelt bestående af: Multiple choice test og sygeplejecase	Afsluttende opgave		

5. Uddannelsens teoretiske referenceramme

Med udgangspunkt i bekendtgørelsen (1) og kvalifikationsrammen for livslang læring (2), formuleres målene i uddannelsesordningen som det læringsudbytte, færdiguddannede intensivsygeplejersker skal have opnået ved afsluttet uddannelse. Læringsudbyttet inddeles i tre overordnede kategorier:

- **Viden** angiver, viden og forståelse om et emne
- **Færdigheder** angiver, hvad en person kan gøre eller udføre
- **Kompetencer** handler om ansvar og selvstændighed, og angiver evnen til på eget initiativ at anvende viden og færdigheder i en arbejdssituation eller i studiemæssig sammenhæng (2)

Samspelet mellem teori og klinisk uddannelse er forudsætningen for kursistens udvikling af viden, færdigheder og kompetencer.

Gennem deltagelse i klinisk praksis understøttes kursistens læring i forskellige sammenhænge, hvilket fremmer transfer mellem læringen i det kliniske og det teoretiske rum (3).

SOLO-taksonomien (Structure of the Observed Learning Outcome) og Bjørks model for praktisk færdighedsudøvelse anvendes som redskaber til at evaluere læring (4, 5). Med udgangspunkt i SOLO-taksonomien er der udarbejdet skematiske oversigter indeholdende læringsmål for henholdsvis introduktionsperioden, 1. kliniske uddannelsesdel indeholdende teorimoduler og klinisk periode i opvågning, og 2. kliniske uddannelsesdel indeholdende klinisk periode i andet intensivt afsnit, og valgfri klinisk periode i andet afsnit.

5.1 SOLO-taksonomien

SOLO er en enkel, pålidelig og systematisk metode til at beskrive, hvordan kognition og viden progredierer gennem uddannelsen hos den enkelte kursist.

SOLO-taksonomien anvendes til beskrivelse af læringsmålene for viden i den kliniske del og for alle læringsmål på teorimodulerne.

Taksonomien opererer med to overordnede kategorier - en kvantitativ og en kvalitativ. Dette giver mulighed for at skelne mellem de elementer af studiet, som overvejende bygger på akkumulation af viden og en kvalitativ læringsfase, som indikerer en stigende grad af integrering af detaljer i forhold til et anvendelsesaspekt. Der er i alt tale om fem niveauer, der kan synliggøre en overordnet progression gennem uddannelsesforløbet og/eller modulforløbet. SOLO-taksonomien baserer sig på den opfattelse, at det at *vide mere* ikke handler om merviden forstået som et kvantitativt anliggende, men at anvende viden i komplekse sammenhænge - beskrevet i kvalitative termer (4, 6).

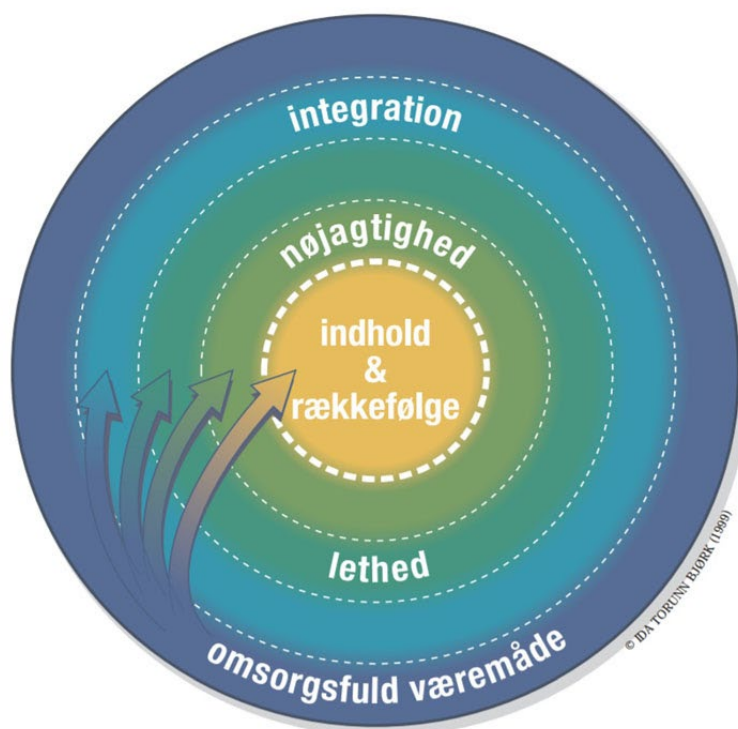
5.2 Bjørks model for praktisk færdighedsudøvelse

Den norske sygeplejeforsker Ida Torunn Bjørk har i samarbejde med Marit Kirkevold udviklet en model over praktiske færdigheder. Modellen består af seks kategorier, som tilsammen indfanger det centrale i alle praktiske sygeplejehandlinger.

Kategorierne er: Indhold, rækkefølge, nøjagtighed, lethed, integration og omsorgsfuld væremåde. Kvalitet i en handling afspejler sig i opmærksomhed på de seks kategorier og vægtningen mellem dem i den konkrete plejesituation. Alle kategorier er altid i spil i en sygeplejehandling, og praktisk handlekompetence har betydning for, at den færdiguddannede kan opnå professionel sikkerhed og dermed drage omsorg for patienternes sikkerhed og velvære.

- Modellen bidrager under uddannelsen til et fælles sprog og synliggør kvaliteten i kursistens praktiske sygepleje samt synliggør kompleksiteten i kursistens praktiske færdigheder
- Modellen skal understøtte kursistens progression i uddannelsesforløbet
- Modellen anvendes til før, under og efter refleksion i forbindelse med praktiske færdigheder

Ved evaluering af kursistens kompetenceniveau forholder man sig til, om sygeplejen kan udføres under vejledning med en vis sikkerhed eller selvstændigt (5, 7, 8).

5.3 Læringsmiljø

Introduktionsdel

Introkursisten skal sikres systematisk vejledning svarende til minimum 50 timer i klinisk praksis samt 50 timers teoretisk undervisning.

Intensiv specialuddannelsen

Kursisten skal på hoveduddannelsesstedet sikres systematisk vejledning svarende til minimum 100 timer i den kliniske del af uddannelsen jf. bekendtgørelsen.

På vejledningsdage i 1. uddannelsesdel vil kursist og klinisk vejleder primært arbejde med at bearbejde ny teoretisk og praksisbaseret viden og erfaring. Arbejdet med at skabe transfer for kursisten mellem den teoretiske viden, og den kliniske praksis og dermed udvikle kompetencer, forudsætter systematisk træning i praksis samt refleksion over såvel teori som praksis (9, 10).

I 2. uddannelsesdel vil kursist og klinisk vejleder på vejledningsdagene arbejde med refleksion relateret til de komplekse og kritiske praksissituationer samt udvikling af professionelle handlekompetencer og dermed professionel identitetsdannelse (9, 10).

5.3.1 Teoretisk undervisning i klinisk uddannelse

Undervisningen er en teoretisk fordybelse og træning i væsentlige problemstillinger inden for intensiv sygepleje og behandling og medvirker til, at kursisten opnår alle læringsmål.

Den teoretiske undervisning afvikles som planlagt undervisning i eget hoveduddannelsessted, på tværs af hoveduddannelsessteder og på regionalt niveau.

En del af den teoretiske undervisning afvikles som simulationsbaseret undervisning med det formål at opøve kompetencer i sygepleje og behandling til den intensive patient. De typiske simulationsbaserede undervisningsmetoder, der kan anvendes i specialuddannelsen, er:

- Workshop med cases
- Færdighedstræning
- Full-scale simulation

5.3.2 Supervision og vejledning

Uddannelsen til intensivsygeplejerske finder i høj grad sted gennem arbejde i praksis, hvor kursisten varetager sygepleje og uddelegeret behandling af kritisk syge patienter med komplekse problemstillinger. Derfor skal kursisten altid have adgang til supervision af en erfaren kollega omkring aktuelle kliniske problemstillinger.

Systematisk vejledning finder sted på de obligatoriske vejledningsdage med klinisk vejleder.

Formålet med systematisk vejledning er at sikre, at kursisten arbejder med og tilegner sig ny teoretisk og praktisk viden gennem hele uddannelsen. Kursisten arbejder med stigende komplekse problemstillinger og avanceret sygepleje samt uddelegeret behandling af den intensive patient. Kursisten tilegner sig dermed erfaringer, der samlet bidrager til at udvikle kompetencer svarende til målene for specialuddannelsen (11).

På vejledningsdage varetager kursist og klinisk vejleder sammen sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til én patient. I forbindelse med vejledningsdagene skal der skabes mulighed for uforstyrret refleksion med udgangspunkt i patientens situation relateret til læringsmålene.

I forbindelse med vejledningsdagene skal kursisten have mulighed for sammen med klinisk vejleder at arbejde refleksivt med på forhånd aftalte problemstillinger, inklusiv de obligatoriske formative evalueringer, men også at anvende de aktuelle kliniske problemstillinger til ikke på forhånd aftalte refleksion- og vejledningssituationer.

For at skabe kontinuitet og progression i kursistens uddannelsesforløb skal hoveduddannelsesstedet planlægge, at kursist og klinisk vejleder har sammenfald af vagter mindst to gange om måneden med mulighed for yderligere refleksion.

5.3.3 Kompetencekort

Kompetencekortene fokuserer på centrale kerneområder inden for intensiv sygepleje og behandling, og er udarbejdet på baggrund af læringsmål for de enkelte uddannelsesdele. Kompetencekortene er et redskab for faglig læring og refleksion samt kobling mellem teori og klinisk praksis jf. Idé- og Læringskatalog.

5.3.4 Formativ evaluering

Formativ evaluering er et pædagogisk redskab, der har fokus på lære- og udviklingsprocesser, og som anvendes til at sikre kursisten arbejder med sin læring. Hensigten med formativ evaluering er at kursisten afdækker egen viden og færdigheder samt beskriver videre læringsstrategi.

Som udgangspunkt inddrages SOLO-taksonomien og Bjørks model for praktisk færdigheds-udøvelse i udarbejdelsen af formative evalueringer.

6. Indhold og læringsmål

6.1 Introduktionsdel

Introduktionsdelen har en varighed af minimum seks måneders fuldtidsansættelse.

Under introduktionsdelen skal introkursisten opnå grundlæggende viden, færdigheder og kompetencer om intensiv sygepleje og behandling samt en opdateret viden om anatomi, fysiologi, sygdomslære, farmakologi, forebyggelse af infektioner og hygiejne.

Læringsmålene for introduktionsdelen skal opfyldes inden start på 1. uddannelsesdel af specialuddannelsen.

Introkursist og klinisk vejleder har minimum seks vejledningsdage med henblik på at skabe mulighed for refleksion, læring og transfer.

Introkursisten udarbejder minimum seks skriftlige formative evalueringer inden for læringsmålene. De formative evalueringer kan tage udgangspunkt i følgende nøgleområder:

- Grundlæggende sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til den stabile intensive patient
- Sygepleje til den respirationsinsufficiente patient
- Udføre sygepleje og behandling ud fra gældende hygiejniske retningslinjer og instrukser med henblik på forebyggelse/opsporing af infektioner
- Dispenserer og administrerer medicin ud fra gældende retningslinjer og instrukser og observerer virkning og bivirkning af administreret medicin
- Forebygger udvikling af hyppigst forekommende komplikationer hos den intensive patient
- Evne til at modtage supervision og vejledning

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
INTRODUKTIONSDEL	Anvender viden om grundlæggende sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling i forhold til den intensive patient	Tilrettelægger sygepleje og omsorg med udgangspunkt i patientens situation og aktuelle behov ud fra gældende retningslinjer og instrukser Forebygger udvikling af hyppigst forekommende komplikationer hos den intensive patient	Med vis sikkerhed observerer, planlægger, vurderer, prioriterer, udfører grundlæggende sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til den stabile intensive patient.
	Anvender viden om afsnittets retningslinjer, instrukser og scoringsredskaber	Anvender scoringsredskaber til vurdering af smerter, bevidsthed, delirium, abstinenser hos den intensive patient	Med en vis sikkerhed anvender scoringsredskaber i sygepleje og behandling af den intensive patient
	Anvender viden om observation og monitorering af den intensive patient Anvender viden om monitorerings- og behandlingsudstyr	Identificerer ændringer af de observerede kliniske tegn fra patienten og de aflæste værdier fra monitorering og behandlingsudstyr Identificerer og reagerer på fejlmåling og apparaturfejl	Med en vis sikkerhed anvender det hyppigst forekommende apparatur i sygepleje og behandling af den stabile intensive patient og reagerer på ændringer af de observerede kliniske tegn fra patienten og de aflæste værdier fra monitorerings- og behandlingsapparatur
	Anvender viden om kliniske tegn og interventioner i forhold til respirations- og kredsløbsinsufficiens	Observerer, identificerer, udfører og evaluerer/vurderer sygepleje og uddelegeret behandling til den intensive patient med respirationsinsufficiens/kredsløbsinsufficiens i kendte situationer	Med en vis sikkerhed udfører sygepleje og uddelegeret behandling til den respirationsinsufficiente patient i kendte situationer. Med en vis sikkerhed udfører sygepleje og uddelegeret behandling til den kredsløbsinsufficiente patient i kendte situationer
	Anvender viden om pårørendes betydning for den intensive patient	Udviser opmærksomhed for pårørendes behov	Med en vis sikkerhed inddrager pårørende
	Anvender viden om forebyggelse af infektioner og hygiejniske forholdsregler på intensiv afdeling	Udfører sygepleje og behandling ud fra gældende hygiejniske retningslinjer med henblik på forebyggelse/opsporing af infektioner	Selvstændigt anvender gældende hygiejniske retningslinjer i udførelsen af sygepleje og uddelegeret behandling

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
INTRODUKTIONSDEL	Anvender viden om farmakologi og medicinadministration til den intensive patient	Dispenserer og administrerer medicin ud fra gældende retningslinjer og vejledninger og observerer virkning og bivirkninger af administreret medicin	Selvstændigt søger viden om og udfører korrekt medicinadministration og blodkomponentterapi
	Anvender viden om transfusion og blodkomponentterapi	Udfører transfusion og blodkomponentterapi efter gældende retningslinjer	
	Anvender viden om dokumentation i sygeplejen	Indsamler, dokumenterer og anvender relevante data i forhold til sygepleje og behandling af den intensive patient	Medvirker med en vis sikkerhed til at skabe kontinuitet, sikkerhed og helhed i patientens forløb
	Anvender viden om specialuddannelsen, læreprocesser og metoder til egen læring	Forholder sig aktivt til indhold og mål i specialuddannelsen og arbejder under vejledning reflekterende med henblik på at vurdere egne kompetencer og identificere nye læringsmål Opsøger vejledning og supervision	Med en vis sikkerhed udviser evne til at arbejde selvreflekterende med henblik på at vurdere egne kompetencer og udvikling i uddannelsesforløb Med en vis sikkerhed reflekterer over kliniske hændelser, problemstillinger og egen handling og deltagelse

6.2 1. Uddannelsesdel

1. uddannelsesdel har en varighed på ni måneder og veksler mellem teori og klinisk praksis. I denne uddannelsesdel skal kursisten arbejde med at opnå og anvende den nye teoretiske viden i sygeplejen og behandlingen til komplekse intensive patienter i kendte situationer.

Kursist og klinisk vejleder har minimum seks vejledningsdage i hoveduddannelsesstedet med henblik på at skabe mulighed for refleksion, læring og transfer.

Kursisten udarbejder minimum tre skriftlige formative evalueringer inden for læringsmålene.

De formative evalueringer kan tage udgangspunkt i følgende nøgleområder:

- Sygepleje og behandling af den respirationsinsufficiente patient
- Sygepleje af den cirkulationsinsufficiente/septiske patient
- Sygepleje og omsorg for patient og pårørende, når aktiv behandling indstilles
- Postoperativ sygepleje og behandling
- Komfort, lindring, forebyggelse af komplikationer til intensiv sygepleje og behandling
- Pårørende i intensiv afdeling

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
1. UDDANNELSESDEL	<p>Anvender sin viden til selvstændigt at yde omsorg for, observerer, plejer og deltager i behandlingen af en intensiv patient med stigende kompleksitet i patientforløbene.</p> <p>Anvender sin viden om fysiologi, sygdomslære, farmakologi og potentielle komplikationer i sygepleje og behandling til den intensive patient</p>	<p>Observerer, prioriterer, udfører og vurderer sygepleje og uddelegeret behandling til den intensive patient</p>	<p>Selvstændigt observerer, planlægger, vurderer, prioriterer, udfører sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til kompliceret intensiv patient i kendte situationer</p>
	<p>Anvender sin viden om teknik, apparatur og patientsikkerhed til den intensive patient i kendte situationer</p>	<p>Har tekniske færdigheder og anvender intensivafdelingens tekniske apparatur som en integreret del af patientens behandling, pleje og observation, specielt respiratorisk og cirkulatorisk monitorering</p>	<p>Med en vis sikkerhed håndterer teknik og apparatur i kendte situationer</p>
	<p>Anvender relevant sygeplejefaglig teori, evidens og metode</p>	<p>Argumenterer og dokumenterer fagligt og evidensbaseret for sin sygepleje samt reflekterer over egen praksis</p>	<p>Med en vis sikkerhed træffer beslutninger på grundlag af teori, evidens og metode tilpasset patienten og situationen</p>
	<p>Anvender viden om sammenhængene mellem den intensive patients udfordringer, både fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle i det højteknologiske miljø</p>	<p>Samarbejder og kommunikerer med patienten på baggrund af patientens særlige situation</p> <p>Identificerer og forholder sig aktivt til den intensive patients fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle behov samt understøtter patientens evne til at mestre situationen</p>	<p>Med en vis sikkerhed reflekterer over integritet, værdighed og magtanvendelse i udøvelsen af sygepleje/omsorg til den intensive patient og pårørende</p> <p>Med en vis sikkerhed skaber komfort og lindring for den intensive patient</p>
	<p>Anvender relevante sygeplejefaglige teorier og evidens om pårørendeinddragelse</p>	<p>Samarbejder og kommunikerer med og yder omsorg for pårørende</p>	<p>Med en vis sikkerhed inddrager pårørende som en ressource omkring patientens situation</p> <p>Med en vis sikkerhed reflekterer og argumenterer for pårørende betydning for den kritisk syge patient</p>
	<p>Anvender viden om livets afslutning</p> <p>Anvender viden om etiske problemstillinger og jura relateret til den intensive patient</p>	<p>Yder sygepleje og omsorg for det døende menneske og dennes pårørende</p>	<p>Med en vis sikkerhed reflekterer og argumenterer over sygepleje og behandling relateret til livets afslutning</p> <p>Med en vis sikkerhed reflekterer over og udvikler professionel adfærd, etik, normer og værdier og dets indflydelse på sygepleje og omsorg til den intensive patient</p>

6.2.1 Teorimoduler

Formål:

Kursisten tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer inden for funktionsområdet. Kursisten anvender og reflekterer over de teoretiske forudsætninger, der danner grundlag for at kunne varetage den komplekse sygepleje til kritisk syge patienter inden for intensiv sygepleje og uddelegeret behandling.

Læringsmål for de naturvidenskabelige moduler

- At kursisten anvender viden om fysiologi, sygdomslære og behandlingsstrategier inden for det intensive speciale til vurdering af og refleksion over den kritisk syge patient
- At kursisten anvender viden om observation og monitorering som grundlag for at identificere og reagere på ændringer i den kritisk syge patients situation

Læringsmål for sygeplejemodul

- Kursisten anvender relevante sygeplejefaglige teorier og metoder til vurdering af og refleksion over den kritisk syge patient
- Kursisten anvender viden om aktuel intensiv sygepleje og international forskning inden for intensiv sygepleje
- Kursisten anvender viden om og reflekterer over intensiv sygepleje
- Kursisten anvender viden om og reflekterer over egen professionsudøvelse

Teorimodulerne indeholder ca. 210 timers undervisning. Bilag 3.

Teorimodulerne tilrettelægges, så det er pædagogisk hensigtsmæssigt med hensyntagen til klinisk praksis og afsluttes med en teoretisk prøve.

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
TEORIMODULER	Anvender viden om aktuel forskning inden for udvalgte områder af klinisk intensiv sygepleje	Anvender teorier og metoder til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver og teknologier inden for intensiv terapi	Kombinerer og reflekterer med en vis sikkerhed over viden om fysiologiske og patofysiologiske tilstande i forbindelse med sygepleje og behandling af kritisk syge patienter
	Anvender viden om og reflekterer over fysiologiske og patofysiologiske tilstande i forbindelse med sygepleje og behandling af kritisk syge patienter	Observerer, analyserer, vurderer og formidler sygdomslære relateret til kritisk syge patienter og deres pårørende	
	Anvender viden om og reflekterer over valget af interventioner til forebyggelse og behandling af kritisk syge patienter i stabile og komplekse situationer		
	Anvender viden og reflekterer over behov samt udvælger intensiv sygepleje til kritisk syge patienter	Begrunder og analyserer sygeplejefaglige interventioner i stabile, akutte og komplekse sygepleje- og behandlingsforløb	Forklarer med en vis sikkerhed hvordan sygepleje- og behandlingsforløb organiseres, vurderes og justeres i stabile, akutte og komplekse situationer
	Reflekterer over egen professionsudøvelse		

6.2.2 Klinisk uddannelse i opvågningspsygepleje

Klinisk uddannelse har en varighed af minimum to uger. Læringsmål for klinisk uddannelse i opvågningspsygepleje er gældende for de første to uger. Ved planlagt ophold i opvågningsafsnit på mere end to uger anvendes læringsmål fra "Ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted" inklusiv formidlingsøvelse.

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
KLINISK UDDANNELSE OPVÅGNINGSPSYGEPLEJE	Anvender viden til at yde omsorg for, observere, pleje og deltage i behandlingen af den postoperative patient	Forudser og forebygger hyppigst forekommende komplikationer hos den postoperative patient	Med en vis sikkerhed observerer, planlægger, vurderer, prioriterer, udfører sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til postoperative patienter
	Anvender viden om postoperative komplikationer samt smertebehandling Redegør for instrukser og vejledninger om det postoperative forløb	Smertevurderer og varetager uddelegeret smertebehandling	Med en vis sikkerhed identificerer og varetager uddelegeret smertebehandling til udvalgte postoperative patienter
	Anvender viden om et helhedsorienteret syn på den postoperative patients indlæggelsesforløb	Dokumenterer den postoperative patients forløb og samarbejder med stamafsnittene	

6.3 2. Uddannelsesdel

2. uddannelsesdel har en varighed på ni måneder og veksler mellem klinisk praksis, teori i klinisk praksis samt ekstern klinisk uddannelse.

I denne uddannelsesdel arbejder kursisten med intensiv sygepleje og uddelegeret behandling i forhold til komplekse problemstillinger og akutte situationer. Derudover arbejder kursisten med tidlig opsporing af kritisk sygdom, udvikling, undervisning og vejledning, tværprofessionel og tværsektoriel koordinering og samarbejde.

I den valgfrie eksterne kliniske periode udarbejder kursisten en formidlingsøvelse.

Kursist og klinisk vejleder har minimum seks vejledningsdage i hoveduddannelsesstedet med henblik på at skabe mulighed for refleksion, læring og transfer.

Kursisten udarbejder minimum tre skriftlige formative evalueringer inden for læringsmålene.

De formative evalueringer kan tage udgangspunkt i følgende nøgleområder:

- Sygepleje og behandling af patienter i akutte situationer med komplekse problemstillinger, herunder flere organsvigt
- Koordinere sygepleje og behandling af patient i et rehabiliteringsforløb i et aktivt samarbejde med patient og pårørende samt tværfaglige samarbejdspartnere
- Ethiske problemstillinger relateret til sygepleje og behandling af den intensive patient
- Tidlig opsporing af kritisk sygdom
- Vejledning og undervisning af afdelingens personale
- Vurdering og udvikling af intensiv sygepleje

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
2. UDDANNELSESDDEL	Anvender sin viden til selvstændigt at yde omsorg for, observere, pleje og deltage i behandlingen af komplekse og kritisk syge intensive patienter	Observerer, prioriterer, planlægger/tilrettelægger, udfører, vurderer og evaluerer sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til intensive patienter i akutte situationer samt med komplekse problemstillinger herunder flere organsvigt	Selvstændigt udøver sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til intensive patienter med komplekse problemstillinger og i akutte situationer Med en vis sikkerhed leder teamets indsats i kritiske situationer hos en intensiv patient Selvstændigt anvender avanceret apparatur
	Anvender viden om sygeplejefaglig teori, metode og evidens	Integrerer sygeplejefaglig teori, metode og evidens i sygeplejen til den intensive patient	Med en vis sikkerhed inddrager teorier, evidens og metoder og forholder sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, tilgange og teknologier indenfor den intensive sygepleje
	Anvender viden om forskellen på kurativ og palliativ behandling relateret til den intensive patient Anvender viden om tilstande som kan føre til hjernedød og mulig organdonation	Har en empatisk, respektfuld og anerkendende tilgang til patient og pårørende med udgangspunkt i deres ressourcer	Selvstændigt etablerer et samarbejde med patient og pårørende ud fra en empatisk, respektfuld og anerkendende tilgang
	Anvender viden om rehabilitering ved kritisk sygdom under indlæggelse og efter udskrivelse til eget hjem	Indgår aktivt og koordinerende i et tværprofessionelt samarbejde om patientens rehabilitering Indgår aktivt i et samarbejde med patient og pårørende om rehabilitering	Selvstændigt planlægger og udfører sygepleje og omsorg med udgangspunkt i patientens konkrete situation med et prospektivt og rehabiliterende sigte
	Anvender viden om tidlig opsporing af kritisk sygdom uden for intensiv afsnit	Identificerer tidlige tegn på kritisk sygdom og kan intervenere på patientens tilstand Medvirker til at forebygge kritisk sygdom uden for intensiv afsnit	Med en vis sikkerhed opsporer og forebygger kritisk sygdom uden for intensiv afsnit
	Anvender viden om juridiske og etiske problemstillinger relateret til udøvelse af intensiv sygepleje Anvender viden om stigmatisering og marginalisering	Inddrager juridiske aspekter og forholder sig aktivt til etiske problemstillinger i udførelsen af sygepleje, omsorg og uddelegeret behandling til den intensive patient. Tager ansvar for mennesket med sygdom	Selvstændigt integrerer refleksion om integritet, værdighed og magtanvendelse i udøvelsen af sygepleje/omsorg til den intensive patient og pårørende

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
2. UDDANNELSESDDEL	UDVIKLING, UNDERVISNING OG VEJLEDNING		
	Anvender viden om udvikling af den intensive sygepleje	Deltager aktivt i vurdering og udvikling af den intensive sygepleje	Med en vis sikkerhed deltager i udvikling af sygepleje- og behandlingsforløb
	Anvender viden om formidling	Vejleder og underviser afdelingens personale	Selvstændig medvirker til at skabe et godt læringsmiljø på den intensive afdeling
	Anvender viden om aktuel international forskning inden for udvalgte områder til udvikling af den kliniske intensive sygepleje	Mestrer udvalgte videnskabelige metoder og redskaber til udvikling af klinisk intensiv sygepleje	Selvstændigt søger, formidler, argumenterer og anvender ny viden inden for den intensive sygepleje
		Argumenterer og formidler faglige problemstillinger og løsningsmodeller, der fremmer kvaliteten af sygeplejen	Selvstændigt identificerer egne læringsbehov og tager ansvar for egen faglig udvikling inden for intensiv sygepleje
	TVÆRPROFESSIONEL OG TVÆRSEKTORIEL KOORDINERING OG SAMARBEJDE		
	Anvender viden om det tværfaglige samarbejdes betydning for sygepleje og behandling af den intensive patient	Samarbejder mono- og tværprofessionelt	Selvstændigt initierer og samarbejder tværprofessionelt og tværsektorielt med henblik på det gode patientforløb
Anvender viden om tværfaglige samarbejdspartneres professionelle kompetencer			
Anvender viden om patientforløb	Med udgangspunkt i patientens perspektiv medvirker til et sammenhængende, effektivt og sikkert patientforløb på tværs af sektorer		

6.3.1 Ekstern klinisk uddannelse i andet intensiv afsnit

Perioden har en varighed af seks uger.

Kursisten tilknyttes klinisk vejleder, og daglig vejledning foregår med klinisk vejleder eller intensivsygeplejerske.

		VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
KLINISK UDDANNELSE I ANDET INTENSIV AFSNIT		Anvender viden inden for omsorg, observation, sygepleje og uddelegeret behandling af en intensiv patient med problemstillinger inden for afsnittets speciale	Observerer, prioriterer, udfører og vurderer sygepleje og uddelegeret behandling til den stabile intensive patient i afsnittet	Med en vis sikkerhed observerer, planlægger, vurderer, udfører sygepleje og omsorg og uddelegeret behandling til afsnittets patienter
		Anvender viden om flere specialer inden for den intensive sygepleje	Reflekterer over og argumenterer for den planlagte og udførte sygepleje	Med en vis sikkerhed evner at indgå i andet intensivt afsnits kultur, samarbejdsstrukturer og arbejdsmetoder.
			Opsøger læringsituationer og udarbejder læringsmål	Selvstændigt udarbejder læringsmål for ekstern klinisk uddannelse i andet intensivt afsnit
			Beskriver, formidler samt argumenterer for udvalgte områder af den intensive sygepleje i forhold til praktikafsnittets patientgrupper	Selvstændigt vurderer og reflekterer over sygeplejen i praktikafsnit og hoveduddannelsesafsnit

6.3.2 Ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted

Perioden på fire uger skal give kursisten mulighed for at arbejde med selvvalgt problemområde/-stilling, som er relateret til funktionen som intensivsygeplejerske. Perioden kan også involvere samarbejdspartnere uden for det intensive afsnit; fx tværsektorielt samarbejde, tidlig opsporing af kritisk sygdom, opfølgning efter kritisk sygdom, udvikling og transition mellem afdelinger og sammenhængende patientforløb. Perioden kan finde sted på eksempelvis opvågningsafsnit, andet intensiv afsnit, stamafdeling eller med samarbejdspartnere i primærsektoren. Hoveduddannelsesstedet godkender eksternt uddannelsessted.

Kursisten udarbejder læringsmål og arbejdsmetode(r) for perioden. Indeholdt er en mundtlig formidlingsøvelse, som præsenteres på det valgfrie uddannelsessted og hoveduddannelsesstedet. Læringsmål og formidlingsøvelsens problemområde skal godkendes af den uddannelsesansvarlige sygeplejerske i hoveduddannelsesstedet og aftales med det valgfrie uddannelsessted.

Kursisten aftaler omfanget af studiedage med den uddannelsesansvarlige sygeplejerske i hoveduddannelsesstedet.

Formålet med den mundtlige formidlingsøvelse er, at kursisten opnår kompetencer i at undersøge og formidle fagligt indhold til kolleger og uddannelsessøgende.

Formidlingsøvelsen skal bidrage til en dybere forståelse af en klinisk problemstilling i relation til et af kursistens valgte læringsmål samt naturligt indeholde en perspektivering.

Den mundtlige præsentation af formidlingsøvelsen har en varighed på 30 minutter inklusiv spørgsmål og diskussion.

Ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted

Perioden har en varighed af fire uger.

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
KLINISK UDDANNELSE VALGFRIT UDDANNELSESSTED	Anvender viden relateret til kursistens læringsmål	Opstiller læringsmål relateret til det valgte uddannelsessted og planlægger eget læringsforløb	Selvstændigt planlægger og evaluerer eget læringsudbytte af perioden
	Anvender viden om formidling	Identificerer og bearbejder en problemstilling/-område i relation til et af kursistens valgte læringsmål	Selvstændigt formidler en faglig problemstilling/-område

7. Eksterne prøver, opgave og bedømmelser i uddannelsen

7.1 Teoretisk prøve

Den teoretiske prøve afholdes i 1. uddannelsesdel og består af to delprøver: En multiple-choice-test og en sygeplejecase, udarbejdet af Pensum- og teoriprøveudvalget.

Der udstedes bevis for bestået teoretisk prøve.

Formål for Multiple-Choice

- Afdækker kursistens viden om sygdomslære og kendskab til det medicinske faglige område, der er nødvendig for at kunne observere og forstå ændringer i den kliniske tilstand hos kritisk syge patienter

Rammer for afvikling

Prøven er en individuel skriftlig prøve uden brug af hjælpemidler.

Prøven besvares i form af multiple-choice.

Prøvens varighed er en time.

Formål for sygeplejecase

- Afdækker kursistens kompetencer til at analysere og vurdere udvalgte sygeplejefaglige problemstillinger med relevant teori i forhold til den kritisk syge patient og dennes pårørende
- Afdækker kursistens kompetencer til at inddrage sygeplejefaglig teoretisk viden

Rammer for afvikling

Sygeplejecasen er en individuel skriftlig prøve.

Case besvarelsen afleveres inden for 24 timer. Bilag 4.

Bedømmelse

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse, idet multiple-choice-testen vægtes med 50 %, og sygeplejecasen vægtes med 50 %.

Bedømmelsen sker efter den til enhver tid gældende bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område jf. Karakterbekendtgørelsen.

Omprøve og sygeeksamen

Kursisten kan indstilles til teoriprøven tre gange per delprøve.

Såfremt kursisten ikke består multiple-choice, men har bestået sygeplejecasen, er det kun multiple-choice, som kursisten skal til oprøve i.

Såfremt kursisten ikke består sygeplejecasen, men har bestået multiple-choice, er det kun sygeplejecasen, som kursisten skal til oprøve i.

Teoriprøven skal være bestået senest tre måneder efter afvikling af første prøveforsøg.

Ved eventuelt oprøve/sygeprøve koordinerer uddannelseskonsulenterne, at kursisten tilbydes en ny prøve hurtigst muligt.

I forbindelse med sygemelding skal der inden for otte dage afleveres en friattest. Hvis en sådan ikke afleveres, tæller dette som en ikke bestået prøve.

Forlænget tid til teoretisk prøve og anvendelse af hjælpemidler

Specialuddannelsen følger den til enhver tid gældende "Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og i erhvervsrettede videregående uddannelser", som den praktiseres på grunduddannelsen.

- For kursister med andet modersmål end dansk gives forlængelsen uden yderligere dokumentationskrav, hvis kursisten har gennemført sin grunduddannelse i andet land.
- For kursister der har gennemført grunduddannelsen i Danmark, kan der gives forlængelse hvis kursisten kan dokumentere, at der under grunduddannelsen har været givet særlige prøvevilkår.
- Der gives ikke forlængelse for kursister med svensk eller norsk hovedsprog, da prøver kan aflægges på disse sprog.
- For kursister med dysleksi skal der fremsendes dokumentation for problemets omfang, sædvanligvis psykologisk testning. Der kan i denne situation, ud over forlænget tid, gives mulighed for anvendelse af læseskriveteknologier (LTS) og særlig plads i lokalet.

Kursister, der kan dokumentere ovennævnte sproglige vanskeligheder, kan få forlænget prøvetiden med 15 min./time. Dette betyder mulighed for følgende forlængelse:

1. delprøve – Multiple-Choice.

Der er sat 1 time af til prøven. Ved forlængelse er der 1 time og 15 minutter til rådighed.

2. delprøve – Sygeplejecase.

Der er 24 timer til rådighed, men prøven skal kunne løses på en arbejdsdag svarende til 8 timer.

Der vil ved forlængelse være 26 timer til rådighed.

Ansøgning om forlænget tid til teoretisk prøve fremsendes til uddannelseskonsulenten senest 14 dage før prøven.

7.2 Afsluttende opgave

Den afsluttende opgave afleveres i slutningen af 2. uddannelsesdel.

Der gives arbejdsfri til udarbejdelse af opgaven, svarende til ansættelsesbrøk. For fuldtidsansatte er det 37 timer. Placeringen af timerne aftales med arbejdsstedet. For udarbejdelse og aflevering af afsluttende opgave henvises til Opgavekriterier og redaktionelle krav for afsluttende opgave.

Bedømmelse

Opgaven bedømmes af en ekstern censor efter gældende bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

8. Bedømmelse af kliniske uddannelsesdele

Læringsmålene for hver klinisk uddannelsesdel skal vurderes som opfyldt af den uddannelsesansvarlige sygeplejerske i samarbejde med klinisk vejleder, før kursisten kan påbegynde næste uddannelsesdel.

Læringsmålene evalueres ud fra SOLO-taksonomien og Bjørks model for praktisk færdighedsudøvelse (4, 5, 12) med udgangspunkt i evalueringsredskab. Bilag 5.

Der skal foreligge en skriftlig summativ evaluering efter henholdsvis introduktionsdel, 1. klinisk uddannelsesdel, 2. klinisk uddannelsesdel, ekstern klinisk periode i opvågningsafsnit og ekstern klinisk uddannelse i andet intensivt afsnit. Bilag 6.

Ekstern klinisk uddannelse i valgfrit uddannelsessted dokumenteres via særligt skema. Bilag 7.

8.1 Oversigt over samtaler, evalueringer, formidlingsøvelse og prøver i introduktionsdel og specialuddannelsen

Sanktionsgivende evaluering	Samtaler, summative evalueringer, formidlingsøvelse og prøver
	Forventningssamtale
	Samtale efter tre måneders introduktion
X	Summativ evaluering ved afslutning af introduktionsdel
	Samtale midtvejs 1. uddannelsesdel
X	Teoriprøve
X	Summativ evaluering ved afslutning af to ugers klinisk uddannelse i opvågningssygepleje
X	Summativ evaluering ved afslutning af 1. uddannelsesdel
X	Summativ evaluering ved afslutning af seks ugers ekstern klinisk uddannelse i andet intensiv afsnit
X	Dokumentation for fire ugers ekstern klinisk uddannelse i valgfrit uddannelsessted
	Samtale midtvejs i 2. uddannelsesdel
X	Afsluttende opgave
X	Summativ evaluering ved afslutning af 2. uddannelsesdel

9. Bevis og titel

Efter gennemført uddannelse gives betegnelsen: Intensivsygeplejerske.

Den engelske titel er *Critical Care Nurse*.

Der skal foreligge dokumentation for gennemført specialuddannelse.

Regionerne udsteder uddannelsesbevis for uddannelsens gennemførelse.

Styrelsen for Patientsikkerhed orienteres om og fører register over sygeplejersker, der har gennemført specialuddannelse.

10. Merit og dispensation

Specialuddannelsesrådet kan efter en individuel vurdering give merit for teoriundervisning på baggrund af gennemført undervisning samt for erhvervede kompetencer fra anden uddannelsesstilling eller ansættelser. Ved merit for teoriundervisning skal teoriprøven forsat bestås.

Opnået merit for dele af uddannelsen medfører en tilsvarende afkortning af den samlede uddannelse.

Specialuddannelsesrådet kan efter individuel vurdering give dispensation for seks ugers ophold i andet intensiv afsnit, såfremt kursisten i løbet af sin uddannelse skifter hoveduddannelsessted. Derudover kan Specialuddannelsesrådet behandle øvrige ansøgninger om dispensation. Dispensation medfører ikke afkortning af uddannelsen.

Skema til ansøgning om merit eller dispensation. Bilag 9 og 10.

Klage over afgørelsen kan indbringes til Sundhedsstyrelsen senest to uger efter klageren har modtaget afgørelsen.

11. Uddannelsesansvar

11.1 Krav til kliniske uddannelsesafsnit

Hoveduddannelsessted:

- For at opnå godkendelse som hoveduddannelsessted skal kriterier inden for patientkompleksitet, sygeplejekompetencer og -bemanning samt uddannelsesforløb være opfyldt. Bilag 2
- Der skal være tilknyttet uddannelsesansvarlig intensivsygeplejerske og kliniske vejledere

Opvågningsafsnit:

- Afsnittet bør repræsentere mindst to kirurgiske specialer
- Komplexitet i postoperative patientforløb
- Vejleder som superviserer og vejleder kursisten samt udarbejder summativ evaluering

Andet intensiv afsnit:

- Godkendt som hoveduddannelsessted. Bilag 2
- Klinisk vejleder og uddannelsesansvarlig som superviserer og vejleder kursisten samt udarbejder summativ evaluering

Valgfrit uddannelsessted:

- Afsnittet skal have erfaring med uddannelse af sundhedsfagligt personale
- Mulighed for supervision og vejledning

11.2 Kvalifikationskrav til undervisere ved teoriuddannelsen

Undervisningen varetages af undervisere med specialeviden i området. Underviserne skal endvidere opfylde nedenstående krav:

- Undervisningserfaring og pædagogisk indsigt
- Indsigt i det teoretiske niveau, læringsmål og pensumbeskrivelsen for uddannelsen
- Kan koble den teoretiske undervisning til klinisk praksis

11.3 Kvalifikationskrav til uddannelseskonsulent ved teoristedet

- Specialuddannelse i intensiv sygepleje
- Minimum to års klinisk erfaring som intensivsygeplejerske
- Relevant master- eller kandidatgrad

11.4 Kvalifikationskrav til uddannelsesansvarlig sygeplejerske

Den uddannelsesansvarlige sygeplejerske har det overordnede ansvar for planlægning/koordinering og gennemførelse af den kliniske del af intensivuddannelsen i overensstemmelse med bekendtgørelse og uddannelsesordning.

- Ansættelse i et godkendt hoveduddannelsessted
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje
- Minimum 2 års klinisk erfaring som intensivsygeplejerske
- Relevant master- eller kandidatgrad

11.5 Kvalifikationskrav til klinisk vejleder

- Ansættelse i et godkendt hoveduddannelsessted
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje
- Relevant uddannelse i klinisk vejledning til minimum 10 ECTS point

11.6 Kvalifikationskrav til opgavevejleder

- Ansættelse i et godkendt hoveduddannelsessted og/eller tilknyttet det intensive speciale
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje
- Relevant master- eller kandidatgrad

11.7 Kvalifikationskrav til censor

- Ansættelse i et godkendt hoveduddannelsessted afsnit og/eller tilknyttet det intensive speciale
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje
- Opgavevejleder på skriftlig afsluttende opgave
- Relevant master- eller kandidatgrad
- Skal være godkendt af Censorformandskabet

12. Specialuddannelsesrådet

Det Nationale Specialuddannelsesråd er sammensat af repræsentanter fra de ansættende myndigheder og personer med viden om intensiv sygepleje. Specialuddannelsesrådet har det overordnede ansvar i relation til specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje og organiserer uddannelsen jf. bekendtgørelsen.

13. Klageadgang og tilsyn

Kursisten kan klage over:

- Skriftlig summativ evaluering
- Teoriprøven
- Bedømmelsen af den afsluttende skriftlige opgave

Klagen skal indgives skriftligt og begrundet senest to uger efter resultatet foreligger.

13.1 Klage over skriftlige summative evalueringer

Klage over skriftlig summativ evaluering stiles til formanden for det regionale Specialuddannelsesudvalg, hvor kursisten er under uddannelse.

13.2 Klage over teoriprøven

Ved klage over teoriprøven fremgår klage- og ankemuligheder af gældende pensumbeskrivelse ved specialuddannelsen i intensiv sygepleje.

13.3 Klage over bedømmelse af den afsluttende opgave

Ved klage over opgavens bedømmelse fremgår klage- og ankemuligheder af gældende opgavekriterier for afsluttende opgave ved specialuddannelsen i intensiv sygepleje.

14. Referenceliste

1. Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje 2024. [Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje \(retsinformation.dk\)](#)
2. Uddannelsesministeriet. Kvalifikationsrammen for Livslang Læring 2016. [Kvalifikationsrammen for Livslang Læring — Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](#)
3. Keiding TB. Didaktiske perspektiver på og vejledning til udarbejdelse/revision af studieordninger. Center for undervisningsudvikling og digitale medier Aarhus Universitet 2016.
4. Biggs JT, C. Teaching for quality learning at university. 4th edition ed: Buckingham open university press; 2003 2011.
5. Bjørk IT, Kirkevold M. Issues in Nurses' Practical Skill Development in the Clinical Setting. Journal of nursing care quality. 1999;14(1):72-84.
6. Jensen TK. Notat om implementering af den nye karakterbekendtgørelse. 2006.
7. Bjørk IT, Kirkevold M. From simplicity to complexity: developing a model of practical skill performance in nursing. Journal of clinical nursing. 2000;9(4):620-31.
8. Research in Nursing Skills [Research in Nursing Skills - RiNS.dk](#); <http://www.rins.dk/educational-material1.html>.
9. Wahlgren B. Voksnes læreprocesser - kompetenceudvikling i uddannelse og arbejde: Akademisk Forlag; 2010.
10. Wahlgren B, Aarkrog V, . Transfer - kompetence i en professionel sammenhæng: Aarhus Universitetsforlag; 2012.
11. Poulsen SC. Formativ (og summativ) evaluering og læring. 2015. 15.04.26.
12. Taasen I, Havnes A, Luavås P. Mappedvurdering - av og for læring. 1. udgave ed: Gyldendal akademisk; 2004.
13. Miller T. Bologna processen og vurdering af læring - Taksonomier og didaktisk refleksion. 2011.

Bilagsfortegnelse

Bilag 1+1A	Oversigt over uddannelsens start samt deltid i uddannelsen
Bilag 2	Kriterier for godkendelse af hoveduddannelsessted
Bilag 3	Emne og timestfordeling på teorimodulerne
Bilag 4	Kriterier for sygeplejecase
Bilag 5	Evalueringsredskab
Bilag 6	Skema til summativ evaluering
Bilag 7	Skema/dokumentation for ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted
Bilag 8	Uddannelsesbevis
Bilag 9	Skema til ansøgning om merit
Bilag 10	Skema til ansøgning om dispensation
Bilag 11	Bevis for teoridelen
Bilag 12	Bevis afsluttende skriftlig opgave
Bilag 13	Rammer og vilkår for kursister med læse-skrivevanskeligheder under specialuddannelsen i intensiv sygepleje

2024

BILAG TIL
NATIONAL UDDANNELSESORDNING
Specialuddannelsen for sygeplejersker i
intensiv sygepleje

Godkendt af Sundhedsstyrelsen - februar 2024
Opdateret juli 2026

REGION ØSTDANMARK

Region
Hovedstaden

**REGION
NORDJYLLAND**

midt Region
Midtjylland

Bilagsfortegnelse

Bilag 1+1A	Oversigt over uddannelsens start samt deltid i uddannelsen
Bilag 2	Kriterier for godkendelse af hoveduddannelsessted
Bilag 3	Emne og timestfordeling på teorimodulerne
Bilag 4	Kriterier for sygeplejecase
Bilag 5	Evalueringsredskab
Bilag 6	Skema til summativ evaluering
Bilag 7	Skema/dokumentation for ekstern klinisk uddannelse på valgfrit uddannelsessted
Bilag 8	Uddannelsesbevis
Bilag 9	Skema til ansøgning om merit
Bilag 10	Skema til ansøgning om dispensation
Bilag 11	Bevis for teoridelen
Bilag 12	Bevis afsluttende skriftlig opgave
Bilag 13	Rammer og vilkår for kursister med læse-skrivevanskeligheder under specialuddannelsen i intensiv sygepleje

Bilag 1

Uddannelsesstart 1. april Oversigt over fuldtid samt deltid i hoveduddannelsesstedet

Introduktionsdelen (**Oversigten er vejledende**)

Uger	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
37 timer								Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på FT 37 t /ugen = uddannelsen 2 år inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 1.10.																									
33 timer				Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på 33 t /ugen = uddannelsen 2 år + 3 måneder inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 3,15 uger = 4 uger før, fx 1.9.																													
30 timer		Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på 30 t /ugen = uddannelsen 2 år + 5 måneder inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 6 uger før fx 15.8																															

1. del =39 uger

Uger	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6
37 timer	T E O R I	Hoved-uddannelse		T E O R I	T E O R I																	T E O R I	T E O R I	T E O R I	MC	Spl. modul	Opv.																		
33 timer		Hoved-uddannelse																		Opv.																									
30 timer		Hoved-uddannelse																		Opv.																									

2. del =39 uger

Uger	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1
37 timer	Hoved-uddannelse		Evt. valgfri		2. ITA 6 uger																					Opgave																											
33 timer				Hoved-uddannelse		Evt. valgfri		2. ITA 6 uger																					Opgave																								
30 timer					Hoved-uddannelse		Evt. valgfri		2. ITA 6 uger																					Opgave																							

Bilag 1 A

Uddannelsesstart 1. oktober

Oversigt over fuldtid samt deltid i hoveduddannelsesstedet

Introduktionsdelen (Oversigten er vejledende)

Uger	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39				
37 timer								Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på FT 37 t/uge = uddannelsen 2 år inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 1.4.																													
33 timer				Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på 33 t/uge = uddannelsen 2 år + 3 måneder inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 3,15 uger = 4 uger før, fx 1.3.																																	
30 timer		Hoveduddannelsessted. Uddannelsen er på 30 t/uge = uddannelsen 2 år + 5 måneder inkl. introduktionsdelen. Start introduktionsdel 6 uger før fx 15.2.																																			

1. del =39 uger

Uger	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32										
37 timer	T E O R I	Hoved-uddannelse		T E O R I			T E O R I			T E O R I			T E O R I			T E O R I			T E O R I			T E O R I			T E O R I			MC	Spl. modul			Opv.			Opv.			Opv.			Opv.														
33 timer		Hoved-uddannelse																																																					
30 timer		Hoved-uddannelse																																																					

2. del =39 uger

Uger	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
37 timer	Hoved-uddannelse		Evt. valgfri				2. ITA 6 uger																								Opgave																						
33 timer				Hoved-uddannelse		Evt. valgfri		2. ITA 6 uger																								Opgave																					
30 timer					Hoved-uddannelse		Evt. valgfri		2. ITA 6 uger																								Opgave																				

2024

Kriterier for godkendelse af hoveduddannelsessted

Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje

Kriterier for godkendelse af hoveduddannelsessted

For at opnå godkendelse som hoveduddannelsessted for specialuddannelse i intensiv sygepleje, skal følgende kriterier være opfyldt vedrørende:

Patientkompleksitet
Sygeplejekompetencer og -bemanding
Uddannelsesforløb

1. Patientkompleksitet:

Et godkendt hoveduddannelsessted har en patientkategori af kritisk syge patienter, som kræver overvågning af vitale organfunktioner og som kræver multidisciplinær diagnostik, monitorering og kontinuerligt intensiv behandling. Patienternes tilstand er præget af organsvigt og heraf følgende funktionsustabilitet.

Patientkompleksitet for et godkendt hoveduddannelsessted på et intensivt afsnit med kritisk syge patienter, skal svare til niveauet beskrevet i følgende rekommandation og vejledning:

”Generelle rekommandationer for intensiv terapi i Danmark” samt ”Specialevejledningen for Anæstesiologi” (1,2).

- Definition niveau 3:
Kan udføre særligt avanceret og sjældent forekommende intensiv medicinsk terapi og kan behandle patienter med alle typer organsvigt. Skal være på sygehuse med højt specialiserede funktioner.
- Definition niveau 2:
Kan behandle patienter med multiorgansvigt, som ikke kræver overflytning til niveau 3. Skal være på sygehuse, hvor der udføres større kirurgiske procedurer eller anden behandling af svært syge patienter, og hvor der er risiko for at patienterne vil få behov for intensiv medicinsk terapi og på sygehuse med fælles medicinske akutmodtagelser.

Derudover skal afsnittet:

- have tilstedeværelse af en speciallæge i anæstesiologi i døgndækning (1,2,3)
- have minimum 6 behandlingspladser (1,2)

2. Sygeplejekompetencer og – bemanning:

Uddannelsen til specialsygeplejerske i intensiv sygepleje skal afspejle den til enhver tid gældende praksis inden for intensiv terapi.

Sygeplejen på et godkendt hoveduddannelsessted skal leve op til målene i Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje § 5 (4), hvor målene er:

- Sygeplejersken erhverver sig overblik over og sikkerhed i at varetage funktionsområdet på intensivafdelinger inden for intensiv og postoperativ sygepleje.
- Sygeplejersken skal selvstændigt kunne planlægge, udføre og evaluere intensiv sygepleje til kritisk syge patienter i alle aldersgrupper med vekslende og ofte uforudsigelige plejebehov.
- Sygeplejersken skal kunne anvende relevante sygeplejefaglige teorier og metoder til vurdering af og refleksion over den kritisk syge patient.
- Sygeplejersken skal have omfattende viden om sygdomslære, farmakologi og tekniske færdigheder fra det medicinsk faglige område.
- Desuden skal sygeplejersken kunne formidle sin viden og færdigheder om intensiv sygepleje samt kvalitetsudvikle og samarbejde internt og eksternt.

Det tilstræbes at 100% af sygeplejerskerne på afsnittet, enten har specialuddannelsen eller er i færd med at gennemføre specialuddannelsen i intensiv sygepleje (1,3). Heraf at minimum 60 % af plejepersonalet på afsnittet er færdig uddannede intensivsygeplejersker. Såfremt den procentmæssige del af uddannede intensivsygeplejersker er under 60%, skal der udarbejdes en handlingsplan i samarbejde med det lokale specialuddannelsesudvalg i regionen.

3. Uddannelsesforløb:

- Afsnittets patientgrundlag, sygeplejefaglige opgaver skal muliggøre opfyldelse af specialuddannelsen i intensiv sygeplejes mål, jf. den nationale uddannelsesordning.
- Der skal være en uddannelsesstruktur med tilsvarende uddannelsesniveau på uddannelsesansvarlig og kliniske vejledere jf. den nationale uddannelsesordning.

Eksempelvis vil den nationale uddannelsesordning beskrive uddannelsesstrukturen med tilhørende uddannelsesniveau:

Den uddannelsesansvarlige sygeplejerske har det overordnede ansvar for planlægning/koordinering og gennemførelse af den kliniske del af intensivuddannelsen i overensstemmelse med bekendtgørelse og uddannelsesordning.

Hoveduddannelsesstedet skal have tilknyttet en uddannelsesansvarlig sygeplejerske, hvor kvalifikationskravet er:

- Ansættelse i et godkendt intensivt afsnit*
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje*
- Minimum 2 års klinisk erfaring som intensivsygeplejerske*
- Relevant master- eller kandidatgrad*

Hoveduddannelsesstedet skal ligeledes have tilknyttet en eller flere kliniske vejledere hvor kvalifikationskravet er:

- Ansættelse i et godkendt intensivt afsnit*
- Specialuddannelse i intensiv sygepleje*
- Minimum klinisk vejledermodul svarende til 10 ECTS point.*

- Der skal være en struktureret og beskrevet uddannelsesplan til kursister i den teoretiske og kliniske uddannelse, herunder supervision og vejledning jf. den nationale uddannelsesordning.

Eksempelvis vil den nationale uddannelsesordning beskrive:

Hvornår supervision og vejledning finder sted under uddannelsesforløbet med timeangivelser m.v.

Procedure for godkendelse som hoveduddannelsessted:

Godkendelse af et hoveduddannelsessted finder sted hvert 3. år. Såfremt der er ændringer perioden i mellem, fx i patientgrundlag, bemanning, og uddannelsesforhold meldes dette til Specialuddannelsesrådet.

Forud for godkendelsen sendes relevant dokumentation til Det regionale Specialuddannelsesudvalg.

Godkendelse kan opnås på to niveauer:

1. Godkendelse.
2. Betinget godkendelse, hvor der foreligger plan for iværksættelse, effektivering og opfyldelse af manglende kriterier.

Betinget godkendelse:

Et intensivt afsnit, der ikke opfylder alle kravene som et godkendt hoveduddannelsessted, vil have mulighed for at søge om betinget godkendelse ved Det regionale Specialuddannelsesudvalg.

Betinget godkendelse indebærer, at Det regionale Specialuddannelsesudvalg i samarbejde med det kliniske uddannelsessted udarbejder en plan for, hvordan der kompenseres for den manglende opfyldelse af kravene til godkendelse.

Det kan eksempelvis være længere ekstern klinisk uddannelse/delt uddannelse på to matrikler, hvor det andet afsnit er niveau 2 eller 3.

Referencer:

1. "Generelle rekommandationer for intensiv terapi i Danmark" April 2020
[Generelle-rekommandationer-for-intensiv-terapi-i-Danmark.pdf \(dasaim.dk\)](#)
2. Sundhedsstyrelsens "Specialevejledning for Anæstesiologi" 25. juli 2022
[Sundhedsstyrelsens Specialeplan](#)
3. Sundhedsstyrelsens rapport "Intensiv Terapi – definitioner, dokumentation og visitationsprincipper" 9. august 2006
[Intensiv terapi – definitioner, dokumentation og visitationsprincipper \(sst.dk\)](#)
4. [Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje \(retsinformation.dk\)](#)

ANSØGNING OM GODKENDELSE SOM KLINISK HOVEDDUDDANNELSESAFSNIT

Godkendelsesproceduren

BESKRIVELSE AF KLINISK HOVEDDUDDANNELSESAFSNIT

INTENSIVT AFSNIT	
ADRESSE	
MAILADRESSE	
TELEFON	
UDDANNELSESSANSVARLIG SYGEPLEJERSKE	
LEDER	
DATO	

Patientkompleksitet (1,2,3)	Sæt X	Evt. beskrivelse
Niveau 3		
Hyperbar iltbehandling		
ECMO-behandling		
Intensivterapi til børn < 2 år		
Billeddiagnostik, herunder CT- scanninger hele døgnet		
Mulighed for kardiologisk vurdering på specialistaniveau hele døgnet		
Mulighed for nefrologisk vurdering på specialistaniveau, samt renal substitutions- behandling hele døgnet		
Mulighed for neurologisk vurdering på specialistaniveau hele døgnet		
Mulighed for kirurgisk vurdering og behandling på specialistaniveau hele døgnet		
Mulighed for rådgivning af infektionsmedicinere		
Mulighed for mikrobiologiske analyser og rådgivning på specialistaniveau hele døgnet		
Døgndækning for biokemiske analyser		
Niveau 2		
Intensiv funktion for patienter med svært lungesvigt		
Patienter med multiorgansvigt		
Intensiv terapi af børn > 2 år i samarbejde med sygehusets børneafdeling		
Billeddiagnostik, herunder CT- scanninger hele døgnet		
Mulighed for kardiologisk vurdering på specialistaniveau hele døgnet		
Mulighed for nefrologisk vurdering på specialistaniveau, samt renal substitutionsbehandling hele døgnet		

Patientkompleksitet (1,2,3)	Sæt X	Evt. beskrivelse
Mulighed for neurologisk rådgivning hele døgnet		
Mulighed for kirurgisk vurdering og behandling på specialistniveau hele døgnet		
Mulighed for rådgivning af infektionsmediciner		
Mulighed for mikrobiologiske analyser og rådgivning på specialistniveau hele døgnet		
Døgndækning for biokemiske analyser		
Gældende for niveau 3 og 2		
Tilstedeværelse af speciallæge i anæstesiologi hele døgnet		
Minimum 6 behandlingspladser		
Sygeplejekompetencer og -bemanding		
Procentvis antal specialuddannede intensivsygeplejersker (min. 60%)		
Uddannelsesansvarlig		
Specialuddannet intensivsygeplejerske		
Relevant master- eller kandidatgrad		
Funktionsbeskrivelse		
Klinisk vejleder		
Specialuddannet intensivsygeplejerske		
Kliniskvejlederuddannelse svarende til 10 ECTS-point eller tilsvarende		
Funktionsbeskrivelse		
Uddannelsesforløb		
En struktureret og beskrevet uddannelsesplan for 1. del: 50 timers supervision, vejledning og		

Patientkompleksitet (1,2,3)	Sæt X	Evt. beskrivelse
teoretisk undervisning		
En struktureret og beskrevet uddannelsesplan for 2. del: 50 timers supervision, vejledning og teoretisk undervisning		
Anvendelse af obligatoriske kompetencekort/uddannelsesmappe		

Ovenstående er behandlet i Det regionale Specialuddannelsesudvalg med følgende:

Godkendelse:

Godkendt	
Betinget godkendt	
Plan og tidsramme	

Dato

Formand for Det regionale Specialuddannelsesudvalg

Bilag 3

Emne og timefordeling på teorimodulerne

Introduktionsperioden	Antal timer
Farmakologi	4
Blodtransfusion	3
Hygiejne, isolation, infektioner	3
Samlet	10

Teoridelen 1. del	Antal timer
Respirationssvigt og ventilationsstrategier	30
Hæmodynamik og hjertekredsløbssvigt	22
Multiorgan dysfunktion	10
Gastroenterologiske lidelser, lever og pankreas	10
Nyreinsufficiens	6
Neurologiske lidelser og skader og organ donation	14
Metabolisme	9
Hæmatologi og immunologi	10
Multitraumer og forgiftninger	12
Obstetrik	3
Endokrinologi	6
Stabilisering og klargøring af børn til overflytning	5
Den postoperative patient	6
Sedation og smertebehandling	6
Opfølgingsdag	6
	165 = Ca. 28 dage

Teoridelen 1. del sygeplejemodul	Antal timer
Patient i et højteknologisk miljø og patientoplevelser	7
Pårørende og børn som pårørende	6
Rehabilitering under og efter intensiv terapi	6
Etik, palliation og afsked	6
Udsatte, sårbare og marginaliserede patienter	4
Juridiske aspekter	4
Kommunikation med vågne intuberede patienter	4
Udviklings- og kvalitetsarbejde	3
	40 = Ca. 7 dage

Bilag 4

Kriterier skriftlig sygeplejecase

(Afslutning på teorimodul i sygepleje på uddannelsens 1. del)

Pensum- og teoriprøveudvalget udarbejder cases, som indeholder sygeplejefaglige problemstillinger inden for intensivsygeplejerskens ansvars- og funktionsområde.

Problemstillingerne skal belyses med den litteratur, som er opgivet som pensum på sygeplejemodulet.

Der kan inddrages teori fra de øvrige teorimoduler, hvor det skønnes relevant.

Kriterier for besvarelse af sygeplejecase

- Kursisten udvælger en case
- Kursisten udleder af casen 3-5 aktuelle eller potentielle sygeplejefaglige problemstillinger
- De udledte problemstillinger skal tage afsæt i emner fra sygeplejemodulet
- Kursisten udvælger herefter én af de ovenstående problemstillinger og begrundet valget fagligt med understøttelse af reference (r)
- Den valgte problemstilling formuleres som et spørgsmål
- Spørgsmålet besvares herefter ved hjælp af udvalgte dele af den litteratur, som er opgivet på sygeplejemodulet

Litteraturen skal anvendes analytisk frem for refererende

Der skal refereres til udvalgt case

- Der udarbejdes, på baggrund af analysen en konklusion, som besvarer det stillede spørgsmål
- I besvarelsen skal indgå minimum tre af de opgivne kilder fra sygeplejemodulet
- Der må inddrages supplerende litteratur ud over det opgivne
- Der skal henvises til anvendte kilder i teksten og vedlægges referenceliste

Udvælgelse af sygeplejecase og aflevering af besvarelsen sker inden for 24 timer.

Der tildeles ikke vejledning under case bearbejdelsen.

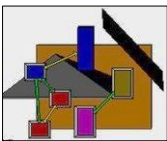

Besvarelsen skal være en individuel fremstilling og der foretages plagiatkontrol.

Besvarelsen må fylde 2400 anslag per side og maksimalt 7200 anslag i alt, svarende til ca. 3 sider.

Udarbejdes ud fra gældende redaktionelle krav for sygeplejecase.

Besvarelsen vurderes ud fra formålet med prøven, læringsmål for sygeplejemodulet og kriterier for besvarelse af sygeplejecase.

Casebesvarelserne vurderes af uddannelsesansvarlige og kliniske sygeplejespecialister i regionerne ud fra gældende aftaler i Pensum-og teoriprøveudvalget.

	Bilag 5 EVALUERINGSREDSKAB	
	Viden SOLO-taksonomi	Færdigheder Bjørk - praktisk færdighedsudøvelse
Kursisten kan...	<p>Kursisten kan bevæge sig fra det specifikke til det abstrakte.</p> <p><u>Hjælpeord:</u> Diskutere Vurdere Generalisere Teoretisere Danne hypoteser Perspektivere Forudsige</p> <p style="text-align: center;">SOLO 5 Udvidet abstrakt</p> 	<p>Kursisten udfører sygeplejen selvstændigt i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Indhold og rækkefølge ■ Nøjagtighed ■ Lethed ■ Integration ■ Omsorgsfuld væremåde
Kursisten begynder at kunne...	<p>Kursisten behersker og integrerer flere aspekter til en helhed.</p> <p><u>Hjælpeord:</u> Forklare årsager Argumentere Analysere Anvende Sammenligne Relatere</p> <p style="text-align: center;">SOLO 4 Relationel</p> 	<p>Kursisten udfører sygeplejen med en vis sikkerhed i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Indhold og rækkefølge ■ Nøjagtighed ■ Lethed ■ Integration ■ Omsorgsfuld væremåde
Kursisten begynder at kunne...	<p>Kursisten behersker flere aspekter men integrerer ikke til helheder.</p> <p><u>Hjælpeord:</u> Beskrive Kombinere Redegøre Sammenfatte Klassificere</p> <p style="text-align: center;">SOLO 3 Multistrukturel</p> 	<p>Kursisten udfører sygeplejen under vejledning i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Indhold og rækkefølge ■ Nøjagtighed ■ Lethed ■ Integration ■ Omsorgsfuld væremåde
Kursisten begynder at kunne...	<p>Kursisten behersker enkeltdele.</p> <p><u>Hjælpeord:</u> Nævne og definere Udvælge Identificere Omskrive Anvende simple procedure</p> <p style="text-align: center;">SOLO 2 Unistrukturel</p> 	<p>Kursisten udfører sygeplejen under vejledning i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Indhold og rækkefølge ■ Nøjagtighed ■ Lethed ■ Integration ■ Omsorgsfuld væremåde

Bilag 6

Skema til evaluering af klinisk uddannelse

Navn	Fødselsdag:
Uddannelsesdel (<i>sæt kryds</i>)	
	Introduktionsdel
	1. klinisk uddannelsesdel i hoveduddannelsesafsnit
	Ekstern klinisk periode i opvågningsafsnit 2 – 6 uger
	Ekstern klinisk uddannelse i andet intensivt afsnit
	2. kliniske uddannelsesdel i hoveduddannelsesafsnit
Afsnittets navn/art:	Hospital:
Periode fra/til:	Antal fraværstimer:

Dato:	Læringsmålene er opfyldt ☐	Ikke opfyldt ☐
-------	---	---------------------------------------

Underskrift:

Uddannelsesansvarlig

Kursist

Klinisk vejleder

UDDANNELSESBEVIS

DIPLOMA

Hanne Hansen

CPR-nr. 010203-0000

har den 01/09/24 gennemført
has on the completed

Specialuddannelsen for sygeplejersker i Intensiv Sygepleje
Special Education Programme in Critical Care Nursing

efter Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1023 af 06/09/2024
og har dermed ret til at betegne sig selv som
*pursuant to the Danish National Board of Health circular no. 1023 of September 6th 2024
and has thus been awarded the title of*

Intensivsygeplejerske
Critical Care Nurse

Peter Petersen
Formand for regionalt udvalg
Chairman of the Special Education Council

Jens Jensen
Uddannelsesansvarlig
*Education manager of the Special Education
Programme*

Klinisk uddannelsesforløb

Compulsory clinical education

1. del	<i>part 1</i>	9 måneder	<i>9 months</i>
Hoveduddannelsessted <i>Major ICU</i>	Afdeling for bedøvelse, operation og intensiv behandling, Herlev Hospital		
Opvågningsafsnit <i>Recovery room</i>	Afdeling for bedøvelse, operation og intensiv behandling, Herlev Hospital	2 uger	<i>2 weeks</i>
2. del	<i>part 2</i>	9 måneder	<i>9 months</i>
Hoveduddannelsessted <i>Major ICU</i>	Afdeling for bedøvelse, operation og intensiv behandling, Herlev Hospital		
Valgfri periode <i>Voluntary period</i>	Afdeling for Intensiv behandling af nyfødte og mindre børn, Rigshospitalet	4 uger	<i>4 weeks</i>
Sekundært intensivafsnit <i>Minor ICU</i>	Afdeling for bedøvelse, operation og intensiv behandling, Hjertecentret, Rigshospitalet	6 uger	<i>6 weeks</i>

Eksaminer

Examinations

	Opnåede karakter <i>Grade</i>	(svarende til 90 ECTS)
Teoriprøve <i>Examination</i>	7 C	
Afsluttende skriftlig opgave <i>Final paper</i>	10 B	
Titel på afsluttende skriftlige opgave <i>Titel of the final paper</i>	Sygeplejerskens behandling af den delirøse patient på intensiv afdeling	

Peter Petersen
Formand for regionalt udvalg
Chairman of the Special Education Council

Jens Jensen
Uddannelsesansvarlig
Education manager of the Special Education Programme

Theoretical Contents

Number of lessons

1. Respiratory problems, ventilatory treatment and mechanical support.....	30
2. Cardiovascular problems, haemodynamic and drugs	22
3. Types of shock, Infections, sepsis, coagulation, DIC	18
4. Gastrointestinal problems liver, pancreas and nutrition	10
5. Renal failure, renal replacement therapy and fluid therapy.....	12
6. Neurological problems, cerebral trauma and organ donation	14
7. Metabolic + endocrine problems and stress response	9
8. Haematological problems and immunology	9
9. Multitrauma and poisoning.....	12
10. Obstetric problems.....	3
11. Stabilization and preparation of children for relocation	3
12. Nursing care for the critically ill-intensive patient	24
13. Development of intensive care.....	12
14. The postoperative surgical patient	6
15. Pain, sedation and relaxation.....	6
16. Introduction, test, examinations, evaluation and professional orientation	14
Number of lessons in the course	204
Number of theoretical lessons during clinical periods.....	100
Total number of theoretical lessons	305

Practical experience

Number of months

Intensive care nursing in major Intensive Care Unit.....	15
Intensive care nursing in minor Intensive Care Unit.....	1½
Recovery room nursing care	½-1½
Total duration of the intensive care nurse education.....	18

Bilag 9

Skema til ansøgning om merit

Merit skal søges før uddannelsen påbegyndes og Specialuddannelsesrådet, som skal modtage ansøgningen inden udløbet af den 4. måned i introduktionsdelen

Navn		
Fødselsdag		
Ansættelsessted		
Tidligere ansættelser <small>Afdelingstype/sted (maks. 5 år fra d.d.)</small>	Periode <small>(mm/åå)</small>	Orlov ved tidligere ansættelser <small>(mm/åå)</small>
Merit søges for		
☐ Teoriundervisning ☐ Klinisk uddannelsesophold ☐ Klinisk uddannelsesophold på andet intensivt afsnit ☐ Klinisk uddannelsesophold på opvågningsafsnit		
Begrundelse:		
Ansøger <small>Dato, underskrift</small>		
Uddannelsesansvarlig <small>Dato, underskrift</small>		

For at meritansøgningen kan behandles skal følgende betingelser opfyldes:

- Vedlagt dokumentation for tidligere ansættelser, der skal indgå i vurderingen. Må ikke være ældre end fem år før start i introduktionsdelen.
- Ansøgningen skal være underskrevet af meritansøger og uddannelsesansvarlig sygeplejerske på hoveduddannelsesafsnittet.

Ansøgning om merit sendes til formanden for Specialuddannelsesrådet

Behandlet af Specialuddannelsesrådet:

Godkendt

Ikke Godkendt

Dato:	Underskrift:

Bilag 10

Skema til ansøgning om dispensation

Dispensation medfører ikke afkortning af uddannelsen

Navn	
Fødselsdag	
Ansættelsessted	
Dispensation søges for	
Begrundelse:	

Ansøger Dato, underskrift	
Uddannelsesansvarlig Dato, underskrift	

For at ansøgningen om dispensation kan behandles skal følgende betingelser opfyldes:

Vedlagt relevant dokumentation for ansøgning, der skal indgå i vurderingen.

Ansøgning om dispensation sendes til formanden for Specialuddannelsesrådet

Behandlet af Specialuddannelsesrådet:

Godkendt

Ikke godkendt

Dato:	Underskrift:

Bevis for den teoretiske eksamen

Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje

«Navn»

«Fødselsdato»

Har gennemført det teoretiske forløb jf. Sundhedsstyrelsens Bekendtgørelse nr. 1023 af 06/09/2024 Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje.

Har bestået den teoretiske eksamen den XX. XX.XXXX

med følgende karakter: «Karakter»

Dato: XX. XX.XXXX

Underskrift: _____

Kursusleder/Uddannelseskonsulent

Censurering af afsluttende specialuddannelsesopgave i intensiv sygepleje

Bedømmelse for afsluttende skriftlig opgave

Navn:	Charlotte Johansen
Fødselsdato:	01.01.1995
Hoveduddannelsessted: Hospital og Region	Odense Universitetshospital, Region Syddanmark
Opgavens titel:	Smertescoring i intensiv afdeling
Vejleder:	Jens Jensen
Censor: Navn og Region	Nina Nielsen, Region Nordjylland

Den afsluttende opgave vurderes med karakteren: _____

Dato: _____ Censors underskrift: _____

**Rammer og vilkår for kursister med læse-
skrivevanskeligheder under
specialuddannelsen i intensiv sygepleje.**

Indholdsfortegnelse

Rammer og vilkår for kursister med læse-skrivevanskeligheder under specialuddannelsen i intensiv sygepleje	1
Specialuddannelsesrådet, juni 2026.....	1
2. Målgruppe.....	3
3.1 Dokumentation af dysleksi eller andre handicap	3
3.2 Ingen adgang til SPS	3
3.3 Rettigheder på arbejdspladsen	4
4. NOTA	4
5. Specialuddannelsesrådets anbefalinger til håndtering af dysleksi	6
5.1 Overordnede principper	6
5.2 Forlænget tid til teoretisk prøve og anvendelse af hjælpemidler.....	6
6. Tilgængelige værktøjer	7
6.1 Tabel: Regionernes gratis læse- og skriveværktøjer til kursister med læse-skrivevanskeligheder pr. januar 2026	7
6.2 Præsentation af læse- skriveværktøjer.....	7
6.2.1 AppWriter.....	7
6.2.2 IntoWords	8
6.2.3 Andre værktøjer	9
7. Referencer.....	10

1. Formål

At beskrive de nationale rammer, vilkår og støttemuligheder for kursister med læse- skrivevanskeligheder på specialuddannelsen i intensiv sygepleje.

At sikre ensartethed, gennemsigtighed og lige adgang til læring på tværs af regionerne, samtidig med at der tages højde for de særlige udfordringer, som dysleksi kan medføre i en uddannelse med høje krav til læsning, dokumentation og skriftlig formidling.

2. Målgruppe

- Kursister med læse- skrivevanskeligheder, **herunder dysleksi.**
- Kursister med **fysisk eller psykisk handicap**, som f.eks. ADHD og ADD, autisme eller synshandicappede.
- Kursister med **andet modersmål end dansk.**

3. Intensivkursisters vilkår

3.1 Dokumentation af dysleksi eller andre handicap

Kursister skal have dokumenteret dysleksi eller “andre handicap” for at få adgang til NOTA og ret til særlige vilkår. Kursister med andet modersmål, kan ikke få adgang til NOTA. Allerede udført ordblindetest og rapport kan findes ved at logge ind på ordblindetest.dk med MitID, når kursisten er blevet testet af en vejleder via skole, uddannelsesinstitution eller et VUC.

Hvis kursisten skal testes for første gang, kontakter kursisten et lokalt VUC eller jobcenter for at blive tilknyttet en testvejleder.

Yderligere info om test udgivet af ”Styrelsen for undervisning og kvalitet” [Ordblindhed og andre læsevanskeligheder | Emu.dk](http://Ordblindhed%20og%20andre%20l%C3%A6sevanskeligheder%20|%20Emu.dk)

3.2 Ingen adgang til SPS

Kursister på specialuddannelsen er ansat i lønnede stillinger og er derfor **ikke berettiget til SPS-støtte** (Specialpædagogisk Støtte). Dette betyder blandt andet:

- ingen adgang til IT-rygsæk
- ingen automatisk produktion af studiemateriale i alternative formater
- ingen SPS-finansierede lydbøger eller e-bøger

Dette skaber særlige udfordringer i forhold til adgang til opdaterede læremidler.

3.3 Rettigheder på arbejdspladsen

Danmark har tiltrådt FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap - Socialministeriet som forpligter staten til at sikre lige adgang til uddannelse og beskæftigelse. I praksis betyder det, at kursisten altid har ret til at søge om støtte.

Kursisten kan søge om arbejdsrelaterede hjælpemidler gennem sit lokale jobcenter. Det kan være specialiseret software til oplæsning, stavekontrol eller diktering. Jobcentret vurderer kursistens behov og kan bevilge hjælpemidler, der kompenserer for ordblindhed i kursistens specifikke arbejdsopgaver.

Ansøgningen kræver dokumentation for ordblindhed — typisk en ordblindetest — og en beskrivelse af kursistens arbejdsopgaver. Sagsbehandlingstiden varierer, men ligger normalt på 4-8 uger.

Via borger.dk kan der søges om hjælpemidler til brug ved handicap og ordblindeundervisning.

[Hjælpemidler til job, hvis du har handicap](#) (Borger.dk)

De kompenserende hjælpemidler kan både være arbejdsredskaber og mindre tilpasninger af arbejdspladsen, fx:

- specielt pc-udstyr til blinde og svagtseende
- audioudstyr til hørehæmmede
- ordblinderedskaber

[Undervisning for voksne med ordblindhed](#) (Borger.dk)

[Voksen og ordblind - Ordblindeforeningen](#)

4. NOTA

Nota er et Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder, og er et statsligt bibliotek under Kulturministeriet, der producerer lydbøger, e-bøger og punktbøger til mennesker, der ikke kan læse almindelig trykt tekst. Nota gør trykte tekster tilgængelige i digitale formater. Formålet med Nota er at sikre lige adgang til viden, samfundsdeltagelse og oplevelser for mennesker, der ikke kan læse almindelig trykt tekst.

Nota blev 1. januar 2024 en del af Det Kgl. Bibliotek som Det Kgl. Biblioteks Nota-service. Alle videregående uddannelser er omfattet af overgangsordningen. Overgangsordningen er blevet forlænget indtil en varig løsning er fundet. Læs mere om overgangsordningen her: [Studerende med læsehåndicap får forlænget overgangsordning | www.kb.dk](#)

Kursister, der har dokumenteret dysleksi/læsehåndicap kan få medlemskab. Det er kursisten selv, der indmelder sig i NOTA. Materialeproduktion er **SPS-styret**. Det betyder, atNOTA

ikke automatisk får nye udgivelser eller reviderede lærebøger. Kursister kan benytte ældre udgaver via NOTA, hvis nyere ikke findes. NOTA producerer kun bøger, når en SPS-berettiget studerende bestiller dem

- Er en given bog udgivet som e-bog eller i-bog, skal kursisten selv købe den og anvende andre oplæsningsværktøjer, for at få læst den op.
- Kursister på specialuddannelsen i intensiv sygepleje **kan godt blive medlemmer**, men de får **ikke** produceret nye bøger

Følgende bøger er aktuelt tilgængelige (pr. juni 2026):

Grundbøger:

Stubberud, D. & Guldbrandsen, T. (red.) Intensivsygepleie. Udgivelsesdato 26-05-2025. ISBN139788202796983. Forlag Cappelen Damm Akademisk5. udgaven kan købes som e-bog f.eks. her hos allvit.no

4. udgaven kan lånes det norske bibliotek Tibi. Link til e-bogen hos Tibi3. udgaven kan lånes hos Nota-service. Link til e-bogen hos Nota-service E-bog 63982Fagerberg, S et al (red.) (2024)

Intensiv- Terapi. 1. Udgave. Udgivelsesdato 25-10-2024. ISBN 9788794207751. FADL's Forlag. Kan lånes hos Nota-service. Link til e-bogen hos Nota-service E-bog 665954

Baktoft, B. & Wolder, L. (red.) (2016) Intensivsygepleje. 1. udgave, Udgivelsesdato 07-06-2016. ISBN 139788717043954. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. Kan lånes hos Nota-service Link til e-bogen hos Nota-service E-bog 634186

Dreyer, P., Schmidt, B. & Langhorn, L. (red.), Sygepleje på intensiv. 2. udgave. Udgivelsesdato 17. november 2025. ISBN 9788702433906. Forlag Munksgaard
Kan købes enten som e-bog i VitalSource-format eller som i-bog. Link til bogen som i-bog hos Polyteknisk boghandel. Den fås i samme format hos andre studenterboghandlere. Link til bogen som i-bog hos Munksgaards forlag

Øvrig relevant litteratur:

Delirium Grundbogen. 1. udgave, FADL'S Forlag. Kan lånes hos Nota-service. Se bognummer: 659656. Link til bogen hos Nota-service E-bog 659656

Brandstrup, B., Faber, T. & Engquist, A. (2020) Rationel væske- og elektrolytbehandling. 3. udgave, Munksgaard. Kan købes fra Munksgaards Forlag. Link til i-bog hos forlaget Munksgaard

Jakobsen, A., Skjærbæk, C. & Villumsen, N (red.) (2018) Akutbogen - for læger og sygeplejersker. Munksgaard Danmark. Kan lånes hos Nota-service. Se bognummer: 637278. Link til bogen hos Nota-service E-bog 637278

Brugere af Nota-service har mulighed for at melde sig ind og låne bøger hos det norske bibliotek Tibi. Ved spørgsmål er man velkommen til at ringe til Studieservice på 39 13 46 00, tast 3

5. Specialuddannelsesrådets anbefalinger til håndtering af dysleksi

5.1 Overordnede principper

- Kursister skal have **lige adgang til viden**, uanset læsevanskeligheder
- Regionerne bør tilbyde **kompenserende digitale værktøjer**. Undervisere bør tilrettelægge læringsaktiviteter med **tilgængelighed for øje**
- Der bør være **ensartede regler for forlænget tid** ved prøver og opgaver

5.2 Forlænget tid til teoretisk prøve og anvendelse af hjælpemidler

Specialuddannelsen følger den til enhver tid gældende ”Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og i erhvervsrettede videregående uddannelser”, som den praktiseres på grunduddannelsen. Specialuddannelsesrådet har den 4. juni 2025 besluttet at ensrette vilkår for kursister med dokumenteret dysleksi, samt kursister med læse-skrivevanskeligheder såsom andet modersmål, eller psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, som fx ADHD eller ADD. Se den nationale uddannelsesordning pkt. 7.

Der gives 25 % ekstra tid ved prøver og skrivedage.

- **15 minutter ekstra** til multiple choice-test
- **2 timer ekstra** til sygeplejecase (1. døgn + 2 timer)
- **25 % ekstra tid** til opgaveskrivning (7 dage)
- **25% ekstra tid** til vejledning (7 timer)

6. Tilgængelige værktøjer

6.1 Tabel: Regionernes gratis læse- og skriveværktøjer til kursister med læse- skrivevanskeligheder pr. januar 2026

Region	Gratis læse- /skriveværktøj	Beskrivelse	Bemærkninger
Region Nordjylland	AppWriter	Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	Regionens standardværktøj til læse- /skrivevanskeligheder
Region Midtjylland	AppWriter	Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	Regionens standardværktøj til læse- /skrivevanskeligheder
Region Syddanmark	IntoWords	Oplæsning, ordforslag, klinisk ordbog, billedstøtte	Bestilles via IT-portalen, finansieres centralt
Region Sjælland	AppWriter	Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	Regionens standardværktøj til læse- /skrivevanskeligheder
Region Hovedstaden	AppWriter	Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	Regionens standardværktøj til læse- /skrivevanskeligheder

6.2 Præsentation af læse- skriveværktøjer

6.2.1 AppWriter

AppWriter er et selvstændigt hjælpemiddel (fra Wizkids), som integreres med Microsoft-miljøet.

- Det anvendes typisk som en browser-tilføjelse i Microsoft Edge, tilføjelse i Microsoft Word (og evt. Outlook) – afhængigt af licens og lokal opsætning. Det fungerer dermed sammen med Microsoft 365, men er ikke udviklet af Microsoft. I praksis (fx på hospitaler og arbejdspladser) AppWriter installeres ofte centralt via IT/Softwarecenter/Company Portal
- Bruges sammen med:
 - Word og Outlook
 - Browserbaserede systemer (intranet, ESDH, e-journaler m.m.)
- Giver læse- og skrivestøtte direkte i de programmer, medarbejderne allerede arbejder i.

AppWriters funktioner:

- **Tekst-til-tale**
Læser digital tekst højt, så brugeren kan lytte til indholdet og støtte læseforståelsen.
- **Ordforslag og staveassistance**
Giver løbende forslag til ord og hjælper med korrekt stavning under skrivning.
- **Udklipleaser**
Læser tekst højt, som kopieres fra fx hjemmesider eller PDF-filer.
- **Tale-til-tekst**
Omsætter brugerens tale til skrevet tekst og understøtter skrivning uden brug af tastatur.
- **Ordbog**
Slår ord op og giver forklaringer, så nye eller svære ord bliver lettere at forstå.
- **Fagordslister**
Indeholder ord og begreber fra specifikke fag, som støtter faglig læsning og skrivning.

6.2.2 IntoWords

Intowords er et tilbud til ansatte med læse-skrivevanskeligheder eller ordblindhed i Region Syddanmark. IntoWords kan anvendes i flere systemer (programmer) som mail, Word, og til understøttelse i EPJ. IntoWords er et program til medarbejderens computer, der er designet til at give støtte til læse-skrivevanskeligheder eller ordblindhed. Programmet kan også anvendes som en understøttelse/hjælp, hvis man ikke har dansk som modersmål.

IntoWords tilbyder en række værktøjer og funktioner, der gør det muligt for medarbejderen at udtrykke sig og skrive klart og præcist som fx:

- **Ordforslag:** Når medarbejderen skriver, giver værktøjet forslag til ord, der kan bruges, hvilket hjælper med at udvide medarbejderens ordforråd og skabe mere varierede sætninger.
- **Billedstøtte:** IntoWords tilbyder visuelle hjælpemidler, som kan hjælpe med at konkretisere ord og begreber.
- **Oplæsning:** Værktøjet kan læse tekst højt, hvilket kan støtte læseforståelsen og hjælpe med at identificere ord og sætninger.
- **Klinisk ordbog:** Værktøjet har en velfungerende klinisk ordbog, der kan hjælpe medarbejderen i sit daglige arbejde.

[Videoguides](#) | [Vitec MV](#)

6.2.3 Andre værktøjer

- **I-bøger** er interaktive e-bøger, der kan have mulighed for oplæsning og indlejrede supplerende materiale som f.eks. videoer.
- **ChatGPT** til korrektur og grammatikstøtte. <https://skrivsikkert.dk/>. CoPilot tilgængelig gennem Microsoft 365
- **Medeasy** læser forelæsninger op. Der er f.eks. 135 forelæsninger om anatomi og fysiologi. Desuden forelæsninger om sygdomslære, lægemiddelregning, farmakologi, hjertelungeredning, EKG, mikrobiologi. Det koster 99 kr./md. (eller 799 kr./år) som kursisten selv betaler. Det er muligt at prøve appen gratis i 24 timer. Flere kursister anvender Medeasy til at få repeteret et grundlæggende niveau inden for et emne. Det giver kursisten bedre forudsætninger for at tilegne sig viden på det højere niveau, der er i pensum. Kursisterne kan downloade Medeasy appen på egen telefon.
- Diverse **gratis oplæsningsværktøjer** (NaturalReader, TTSReader, Pixie Reader m.fl.)

7. Referencer

- **Links til lovmæssigt og administrativt grundlag** Bekendtgørelse af lov om kompensation til handicappede i erhverv, Beskæftigelsesministeriet. 2020 m.v.
<https://www.retsinformation.dk/eli/1ta/2020/108>

[Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.](#)

- **SPS generel info (til afgrænsning af hvilke uddannelser der *kan* få SPS)**

[Forside | SPS](#)

- **Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser** [Eksamensbekendtgørelsen](#)
- **Muligheder for støtte på voksen- og efteruddannelser (UG.dk)**

[Muligheder for støtte på voksen- og efteruddannelser | UddannelsesGuiden](#)

[Hjælpe midler til job, hvis du har handicap \(Borger.dk\)](#)

- **Særlige prøvevilkår – Børne- og Undervisningsministeriet**

<https://nota.dk/aktuelt/overgangsordning> og [Overgangsordning forlænges | Nota](#)

[Prøver på særlige vilkår og fritagelse | Børne- og Undervisningsministeriet](#)

- **Bekendtgørelse om dansk som andetsprog**

FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap [FN's konvention om rettigheder for personer med handicap](#)

“Styrelsen for undervisning og kvalitet” [Ordblindhed og andre læsevanskeligheder | Emu.dk](#)

[Undervisning for voksne med ordblindhed \(Borger.dk\)](#)

[Voksen og ordblind - Ordblindeforeningen](#)